

MENΟΥ

ΠΟΛΙΤΗΣ

POWERED BY
logicom

«Στρεβλωμένη η κυπριακή αγορά ΑΠΕ» του Δρος Χαράλαμπου Έλληνα

[ΠΟΛΙΤΗΣ NEWS](#), 14/02/2022 (τελευταία ενημέρωση 11:36)

0
SHARES

f Share

Tweet

in LinkedIn

✉ Εγγραφή

ΟΛΕΣ
οι ψηφιακές
εκδόσεις του «Π»
€ 4 /μήνα
με χρονιαία συνδρομή

JCC PAYMENT SYSTEMS
PayPal

ΔΗΜΟΦΙΛΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

[ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ](#)
[ΑΠΟΨΕΙΣ](#)-
«Στρεβλωμένη η
κυπριακή αγορά
ΑΠΕ» του Δρος
Χαράλαμπου
Έλληνα

ΟΛΑ ΤΑ ΔΗΜΟΦΙΛΗ

ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ

Privacy & Cookies Policy

Η στρεβλωμένη αγορά ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) της Κύπρου αποκαλύφθηκε από το ΕΤΕΚ τον περασμένο μήνα. Αμέσως μετά, στατιστικά στοιχεία που δημοσίευσε η Eurostat έδειξαν ότι η Κύπρος είναι μια από τις καθυστερημένες χώρες σε σύγκριση με άλλες χώρες στην Ευρώπη όσον αφορά τη μετάβαση στις ΑΠΕ και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Σε συνδυασμό με τις καθυστερήσεις στο έργο εισαγωγής LNG και τη μετάβαση της ηλεκτροπαραγωγής από πετρέλαιο στο φυσικό αέριο, καθώς και με τις συνεχείς καθυστερήσεις στο άνοιγμα της αγοράς ενέργειας της Κύπρου στον ανταγωνισμό, αυτά δεν μπορούν παρά να είναι σοβαρά και ανησυχητικά.

Καταρρίπτοντας κάποιους μύθους

Συχνά ακούμε ότι η Κύπρος τα πάει καλά στην εφαρμογή των ΑΠΕ και στη μετάβαση στην καθαρή ενέργεια, υπερβαίνοντας τους στόχους της. Αλλά δυστυχώς αυτό φαίνεται να βασίζεται σε μισές αλήθειες. Η Κύπρος τα πηγαίνει καλά απέναντι στους δικούς της χαμηλούς στόχους, αλλά εντός της Ευρώπης βρίσκεται κοντά στον πάτο.

Και πραγματικά, είναι προτελευταία όσον αφορά τη συμβολή των ΑΠΕ στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας. Στατιστικά στοιχεία που δημοσίευσε η Eurostat για το 2020

11:36 [ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ](#) - «Στρεβλωμένη η κυπριακή αγορά ΑΠΕ» του Δρος Χαράλαμπου Έλληνα

10:58 [ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ](#) - «Το Ουκρανικό και οι σύνθετες σχέσεις Ρωσίας - Τουρκίας» του Αλέξανδρου Διακόπουλου

10:25 [ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ](#)

ΟΛΗ Η ΡΟΗ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΝΕΑ

16:37 [ΚΥΠΡΟΣ](#) - Το ΑΚΕΛ ζητά σύγκληση του Εθνικού Συμβουλίου - Επιστολή του Στέφανου Στεφάνου στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας

16:34 [ΑΘΛΗΤΙΚΑ](#) - Τότε άρχισε η αντίστροφη μέτρηση για τον Ατιέμγουεν

16:25 [ΕΛΛΑΔΑ](#) -

ΟΛΗ Η ΡΟΗ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

δείχνουν ότι η Κύπρος κατάφερε μόνο 12%, στην 26^η θέση, έναντι μέσου όρου της ΕΕ 37,5%.

Αλλά τα πήγε καλύτερα όσον αφορά το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας. Κατατάχθηκε στην 23^η θέση το 2020, πετυχαίνοντας κοντά στα 17%, έναντι του μέσου όρου της ΕΕ 22%. Και αυτό από τις εγκαταστάσεις ηλιακής θέρμανσης νερού, που χρησιμοποιούνται στην Κύπρο για δεκαετίες τώρα, και όχι ως αποτέλεσμα συγκεκριμένης πολιτικής.

Η Κύπρος έχει επίσης μία από τις υψηλότερες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου στην Ευρώπη κατά κεφαλή. Κατατάχθηκε στην τέταρτη θέση το 2019 με 11,2 τόνους/άτομο έναντι ευρωπαϊκού μέσου όρου 8,4 τόνων/άτομο.

Σε ό,τι αφορά το μερίδιο των ΑΠΕ στις μεταφορές, η Κύπρος κατατάσσεται πολύ χαμηλά εντός της ΕΕ, καταλαμβάνοντας την 22^η θέση το 2020 με 7,4%. Ο στόχος της ΕΕ για το 2030 είναι 14%, αλλά – με το Fit-for-55 – οι προσδοκίες είναι ότι θα αυξηθεί σημαντικά, πιθανώς στο 26%. Χωρίς προληπτικά μέτρα, αυτό μπορεί να αποδειχθεί ακόμη πιο δύσκολο να επιτευχθεί.

Η Κύπρος βρίσκεται επίσης σε σταθερά χαμηλή κατάταξη αναφορικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη. Στην έκθεση του SDSN για το 2019, η Κύπρος κατατάχθηκε στην 27^η θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ, δηλαδή τελευταία.

Από την άλλη, η Κύπρος έφτασε κοντά στην κορυφή της λίστας σε σχέση με τις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας στους καταναλωτές. Κατατάχθηκε ως η 7^η πιο ακριβή χώρα στην Ευρώπη το 2020, με €0,21/kWh.

Η Κύπρος εύλογα ανταποκρίνεται στους δικούς της στόχους καθαρής ενέργειας, διότι μέχρι στιγμής έθεσε τον πήχη πολύ χαμηλά, παρόλο που διαθέτει ένα από τα υψηλότερα δυναμικά ΑΠΕ στην Ευρώπη. Αλλά σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες τα πάει άσχημα, ακόμη και με χώρες με χαμηλότερο δυναμικό ΑΠΕ. Απλώς δεν κάνουμε καλή χρήση αυτής της δυναμικής.

Με την Ευρώπη να στοχοποιεί μείωση των εκπομπών κατά 55% έως το 2030 και μηδενικές εκπομπές έως το 2050 και να σχεδιάζει να αυξήσει τον στόχο για ΑΠΕ στο 40% έως το

2030, η Κύπρος δεν θα μπορεί πλέον να συνεχίσει με τόσο χαμηλούς στόχους. Για να τα πάμε καλύτερα μέχρι το 2030 θα χρειαστεί μια σημαντική αλλαγή πολιτικής όσον αφορά τη μετάβαση σε καθαρή ενέργεια.

Μια στρεβλωμένη αγορά ΑΠΕ

Το ΕΤΕΚ έφερε το πρόβλημα στα ανοιχτά τον περασμένο μήνα. Σύμφωνα με το ΕΤΕΚ, η αποτυχία των σχεδίων για τα φωτοβολταϊκά πάρκα που εφαρμόστηκαν το 2017-2019 να ακολουθήσουν ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών, δημιούργησε στρεβλώσεις που οδήγησαν σε υπερβολικά κέρδη για συγκεκριμένους επενδυτές σε βάρος του καταναλωτή.

Συγκεκριμένα, η τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από τα έργα αυτά είναι γύρω στα €0,18/kWh, σε σύγκριση με τη δημοπρασία του 2013 που οδήγησε σε τιμές €0,08-0,09/kWh – παρόλο που η τιμή φωτοβολταϊκών παγκοσμίως έχει μειωθεί περίπου κατά 70% από το 2013. Ακόμη πιο απογοητευτικό είναι ότι παρόμοιοι διαγωνισμοί στην Πορτογαλία και την Ισπανία το 2019 παρήγαγαν τιμές κάτω από €0,02/kWh.

Δεν αποτελεί έκπληξη λοιπόν ότι οι επενδυτές αυτών των έργων ανάκτησαν τις επενδύσεις τους σε χρόνο ρεκόρ, με πολύ υψηλά κέρδη έκτοτε, σε βάρος του Κύπριου καταναλωτή.

Το ΕΤΕΚ έκανε συγκεκριμένες και λεπτομερείς συστάσεις για τον τρόπο διόρθωσης αυτών των στρεβλώσεων.

Το Υπουργείο Ενέργειας απέφυγε να απαντήσει στην ουσία των αποκαλύψεων του ΕΤΕΚ. Αντί αυτού, ανέφερε ότι τα σχέδια αυτά συνέβαλαν «στην επίτευξη των δεσμευτικών στόχων της χώρας μας» όσον αφορά τη συμβολή των ΑΠΕ στην τελική κατανάλωση ενέργειας. Αυτή η δήλωση υποδηλώνει ότι η επίτευξη αυτού του χαμηλού στόχου θεωρήθηκε πιο σημαντική από τη μείωση των τιμών των ΑΠΕ.

Το Υπουργείο είπε επίσης ότι η απελευθερωμένη αγορά ενέργειας –που θα τεθεί σε ισχύ το φθινόπωρο– θα μεριμνήσει τελικά για αυτές τις στρεβλώσεις. Στη συνέχεια, όμως, συνέχισε λέγοντας ότι υπάρχουν νομικά ζητήματα

που σχετίζονται με αυτές τις συμβάσεις και ότι, ως εκ τούτου, ζητήθηκε νομική συμβουλή από τη Νομική Υπηρεσία.

Στην πραγματικότητα, με αυτό υπάρχει η παραδοχή ότι υπήρξαν πράγματι στρεβλώσεις της αγοράς τα τελευταία 3-5 χρόνια. Ακόμη πιο ανησυχητικό, η παραπομπή στη Νομική Υπηρεσία συνεπάγεται ότι δεν είναι βέβαιο ότι η απελευθέρωση της αγοράς θα αντιμετωπίσει αυτές τις στρεβλώσεις. Μένει να το δούμε.

Το Υπουργείο πρόσθεσε ότι εξετάζει νέα εμπορικά σχέδια ΑΠΕ, με τα έργα να ανατίθενται μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας. Εδώ τίθεται το ερώτημα γιατί δεν εφαρμόστηκε μια τέτοια διαδικασία το 2017-2019, με αποτέλεσμα να σημειωθούν υψηλές τιμές, προσθέτοντας στις ήδη υπέρογκες τιμές του ηλεκτρικού ρεύματος στην Κύπρο.

Ανταγωνισμός στην αγορά ενέργειας

Δυστυχώς, η Κύπρος εξακολουθεί να διανύει μια παρατεταμένη προπαρασκευαστική περίοδο προτού φτάσει στην πλήρη απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας, παρόλο που η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) δημοσίευσε τις σχετικές αποφάσεις για πρώτη φορά το 2014. Μετά από πολλές αναβολές, η ΡΑΕΚ δημοσίευσε ένα δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα, δεσμευόμενη ότι η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο θα απελευθερωνόταν την 1η Ιουλίου 2019.

Φυσικά αυτό δεν συνέβη. Μετά από χρόνια καθυστερήσεων και με πλήρη γνώση του τι πρέπει να συμβεί και πότε, η Κύπρος δεν είναι ακόμη έτοιμη να το πράξει.

Ωστόσο, τον Σεπτέμβριο του περασμένου έτους, η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε το νομικό πλαίσιο που απαιτείται για να επιτευχθεί αυτό, αλλά μόνο επειδή αποτελεί προϋπόθεση για την αποδέσμευση των κεφαλαίων Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης της ΕΕ στην Κύπρο.

Σύμφωνα με τις τελευταίες ανακοινώσεις, η προθεσμία για να απελευθερωθεί η αγορά ενέργειας είναι το φθινόπωρο του τρέχοντος έτους. Ελπίζω να γίνει. Αλλά μένει να το δούμε.

Τι πρέπει να γίνει

Προτεραιότητα για την ενέργεια θα πρέπει να είναι η ανάπτυξη πιο αποτελεσματικών και ενημερωμένων ενεργειακών σχεδίων και πολιτικών, με βάση την ολοκλήρωση της απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων σημαντικών βελτιώσεων στα συστήματα ηλεκτρικής ενέργειας, τις λειτουργίες, το σχεδιασμό της αγοράς, επιχειρηματικά μοντέλα και κανονισμούς, έτσι ώστε η μετάβαση σε ΑΠΕ να λάβει την προτεραιότητα και την υποστήριξη που χρειάζεται, υποστηριζόμενη από αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, διασυνδέσεις και φυσικό αέριο από την κυπριακή ΑΟΖ. Όλα αυτά πρέπει να αποτελούν μέρος ενός συνεκτικού και μακροπρόθεσμου ενεργειακού σχεδίου, που να υποστηρίζεται από τις απαραίτητες πολιτικές και κανονισμούς.

Πρέπει να μάθουμε από άλλες χώρες της ΕΕ, όπως η Πορτογαλία και η Ισπανία, και να εφαρμόσουμε ένα ανταγωνιστικό σύστημα δημοπρασιών ανοιχτό σε οποιονδήποτε πλειοδότη που ικανοποιεί τεχνικά και οικονομικά κριτήρια για να επωφεληθούμε από τις πολύ χαμηλές τιμές που έχουν ήδη επιτύχει – και ταυτόχρονα να ανοίξει η αγορά ενέργειας σε πραγματικό ανταγωνισμό. Διαφορετικά με ΑΠΕ στα €0,18/kWh η τιμή ηλεκτρισμού δεν πέφτει.

***Ο Δρ Χαράλαμπος (Charles) Έλληνας είναι Ανώτερος Συνεργάτης στο Παγκόσμιο Κέντρο Ενέργειας του Ατλαντικού Συμβουλίου**

14 February 2022

«Μπορεί να χρειαστούν ριζικές νέες επιλογές για το έργο εισαγωγής LNG» του Δρος Χαράλαμπου Έλληνα

«Τίποτα από όσα έχω ακούσει μέχρι τώρα δεν μου δίνει σιγουριά ότι τα προβλήματα που έχω ήδη θέσει θα ξεπεραστούν».

ΠΟΛΙΤΗΣ

0

